

Το νησί, ένα έργο πάντα επίκαιρο

ΔΙΑΒΑΣΑ στον «Φιλελεύθερο» της Κυριακής 9/5/2010 την κριτική θεάτρου, που έγραψε η κυρία Μολέσκη για το έργο «Το Νησί» του Άθολ Φούγκαρτ, το οποίο ανέβασε το Θέατρο Σταγόνες Ζωής και επειδή θεωρώ ότι η κριτική εκείνη δεν ήταν δίκαιη, αποφάσισα να απαντήσω στην κυρία Μολέσκη. Κατ' αρχήν, θα πρέπει να διευκρινίσω ότι είμαι απλώς θεατρώφιλος και όχι επαγγελματίας κριτικός θεάτρου. Στην κριτική της, η κυρία Μολέσκη αναφέρει ορισμένα πράγματα που έρχονται σε αντίθεση με τα ίδια τα γραφόμενά της. Έτσι, παρόλο που αναφέρει ότι ο Φούγκαρτ θεωρείται σημαντικός συγγραφέας, εντούτοις, λίγο αργότερα περιορίζει τη σημασία του με το να υποδεικνύει ότι η Κύπρος δεν είναι ο κατάλληλος χώρος ούτε τώρα ο κατάλληλος χρόνος για να ανεβαστούν τα έργα του και ισχυρίζεται ότι ο σκηνοθέτης που τόλμωσε να τον ανεβάσει θα πρέπει να εξηγήσει την απόφασή του αυτή. Επίσης, ισχυρίζεται ότι ο σκηνοθέτης έκανε κακή επιλογή ηθοποιών, όμως, στο τέλος παραδέχεται ότι η παρουσίαση που έκαναν οι δύο νέοι ηθοποιοί ήταν αξιόλογη.

Για να πάρουμε να πράγματα από την αρχή. Το έργο του ο Φούγκαρτ το έγραψε τον καιρό του απαρτχάιντ στη Νότια Αφρική και το ανέβασε με δυο νέγρους ηθοποιούς. Αργότερα, το έργο παρουσιάστηκε σε πολλές χώρες του κόσμου σε διαφορετικές γλώσσες και με διάφορους τοπικούς ηθοποιούς. Όπως πληροφορήθηκα, το έργο ανεβάστηκε και στην Κύπρο πριν μερικά χρόνια, δεν είχα όμως την ευκαιρία να δω την παράσταση εκείνη.

Μια πρώτη εντύπωση για το έργο είναι ότι ασχολείται και προβάλλει τα βάσανα των νέγων, κάτω από την καταπίεση του καθεστώτος του απαρτχάιντ. Αυτή, όμως, είναι μια μόνη μικρή διάσταση του έργου. Τόσο οι διάλογοι του έργου όσο και η θεατρική σκηνή από την Αντιγόνη του Σοφοκλή, που αναλαμβάνουν να ανεβάσουν οι δύο φυλακισμένοι για τους υπόλοιπους φυλακισμένους, κάνουν το έργο να ξεπερνά τα στεγανά όρια της περιοχής του και αποκτά μια πολύ μεγαλύτερη εμβέλεια και διαχρονικότητα. Ο θεατής φεύγει από το θέατρο με προβληματισμό, όχι τόσο για το απαρτχάιντ, όσο για την καταπίεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από άτομα που βρίσκονται σε θέση εξουσίας. Οι φυλακισμένοι βρίσκουν μέσα από το ανέβασμα της Αντιγόνης την αξιοπρέπεια που τους στερεί το καθεστώς και το ψυχικό σθένος, για να υπομένουν τη μιζέρια που προκαλεί η κατάχρηση της εξουσίας.

Το ανέβασμα ενός έργου που πραγματεύεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δυστυχία που προκαλείται από την κατάχρηση της εξουσίας από άτομα που τυγχάνει να βρίσκονται σε μια

θέση ευθύνης, είναι πάντα επίκαιρο και άδικο η κυρία Μολέσκη ζητά από το σκηνοθέτη να δικαιολογήσει την επιλογή του έργου. Εκτός και αν πιστεύει ότι στην Κύπρο του σήμερα ζούμε σε ένα κόσμο όμορφο και αγγελικά πλασμένο και δεν υπάρχει χώρος για προβληματισμό σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ίσως, τελικά, αυτό είναι και το βαθύτερο νόημα της κριτικής της, ότι δηλαδή, η παράσταση χαλά την ωραία εικόνα που επιχειρείται να προβληθεί σήμερα.

Μήπως θα έπρεπε να προτιμηθεί μια παράσταση που δεν στοχεύει στον προβληματισμό ή μια που απλώς θα αποτελούσε διθύραμβο για το καθεστώς. Αν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε η ίδια κριτική θα έπρεπε να γίνεται και για το ανέβασμα από ένα σχολείο μιας αρχαίας τραγωδίας όπως είναι η Αντιγόνη του Σοφοκλή. Έχω την άποψη ότι η παράσταση ήταν πάρα πολύ καλή, τόσο για το θέμα της όσο και για τις ερμηνείες των ρόλων. Το γεγονός ότι οι ερμηνείες από τους δύο νέους ηθοποιούς ήταν αξιόλογες, όπως παραδέχεται και η κυρία Μολέσκη, είναι ένδειξη για τη σοβαρή δουλειά που έκανε ο σκηνοθέτης, η οποία δεν πρέπει να μειώνεται με τα υπονοούμενα που αφήνει στην κριτική της.

Υ.Γ. Κάποια σχόλια της κυρίας Μολέσκη χρειάζονται διασαφήνιση. Τόσο ο τίτλος του άρθρου της όσο και τα τελευταία σχόλιά της δίνουν την εντύπωση απογοήτευσης για το γεγονός ότι υπάρχουν πολλοί θίασοι που ανεβάζουν θεατρικά έργα. Πάντως, εγώ χαίρομαι που έχω την ευκαιρία να επιλέξω τις παραστάσεις που θα παρακολουθήσω και δεν με ενοχλεί αν ένας θίασος είναι μικρός ή δεν διατηρείται για μεγάλο χρονικό διάστημα. Φτάνει να ανεβάζει έργα ποιότητας.

ΑΝΤΡΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ